

Politika u Rusiji

Opšte karakteristike

- **Stanovništvo:** približno 140 miliona
- **Teritorija:** 6.593 miliona kvadratnih ilja (1236 puta veća od CG)
- **Važeći ustav:** 1993.
- **Šef države:** Vladimir Vladimirovič Putin
- **Premijer:** Dmitrij Medvedev

HOW FAR RUSSIA HAS COME

1917

- Country run by unaccountable, super-rich elites
- Any pretence of democracy a sham
- Secret police locking people up without trial
- Country engaged in grinding miserable war on its Western borders
- Conditions ripe for a bloody revolution

2017

- Country run by unaccountable, super-rich elites
- Any pretence of democracy a sham
- Secret police locking people up without trial
- Country engaged in grinding miserable war on its Western borders
- Record approval ratings, leader completely untouchable

Aktuelna pitanja

- Stanje demokratije: personalizacija?
- “Prokletstvo” resursa
- Demografski problemi

Rusija - istorijsko nasledje

- ❑ Više od 1.000 god. carizma – vlasti neograničene bilo kakvim ustavom
- ❑ Pravo i zakon – instrumenti vladavine, a ne izvor i ograničenje vlasti i autoriteta
- ❑ Tri glavne karakteristike: apsolutizam, patrimonijalizam, pravoslavlje
- ❑ Pokušaji modernizacije: Petar Veliki (1682-1725), Katarina (1762-1796)
- ❑ Ekonomska zaostalost i na početku XXv. – socijalna baza komunističke revolucije

Staljinistički sistem (1924-1953) – komunistički totalitarizam

- ❑ Car Nikolaj II abdicira 1917. godine
- ❑ Vladimir Ilič Lenjin
- ❑ Borba za Lenjinovo nasleđe:
  - a) revolucionarna ljevica (“permanentna revolucija”) – L. Trocki
  - b) reformistička desnica (“postepeni prelazak”) – N. Buharin
  - c) “izvorni lenjinisti” – L. Zinovjev
  - d) realisti – centristi (“socijalizam u jednoj zemlji”) – J. Staljin

Post-totalitarizam nakon Staljina (1953-1985)

□ Ekonomska stagnacija – stope rasta

Period	Zvanična statistika	Podaci Selyunina – Khanina	Procjena CIA-e
1966-70.	7.8%	4.1%	5.0%
1971-75.	5.7%	3.2%	3.1%
1976-80.	4.3%	1.0%	2.2%
1980-85.	3.6%	0.6%	1.8%

Duga tranzicija

- Tranzicija započela u jednoj (SSSR) – završila u drugoj zemlji (Rusija)
- Jedna od najdužih tranzicija
- Tranzicija koju je inicirao režim odnosno režimski lider
- U stvarnosti - tri tranzicije
- Ishod nijedne nije postignut sporazumno

Prva tranzicija (1985-1991) – slom komunizma i SSSR-a

- Raspored snaga:
  - a) umjereni reformisti – Gorbačov
  - b) radikalni reformisti – Jeljcin, Jakovljević
  - c) čvrstorukaši – Ligačov
  - d) demokratska opozicija – Saharov
- Perestrojka
- Glasnost
- “Novo mišljenje” u spoljnoj politici

Druga tranzicija (1991-1993) – predsjednik protiv parlamenta

- ❑ Novi raspored snaga:
  - a) pro-tržišni reformisti–izvršna vlast (Jeljcin)
  - b) anti-tržišni zakonodavci – Vrhovni sovjet
- ❑ Odlaganje institucionalizacije (ustav+izbori) - ekonomska liberalizacija
- ❑ Vladavina dekretima 1991-1992.
- ❑ Pat-pozicija i sukob 5-7. oktobra 1993.
- ❑ Jeljcinova pobjeda – topovima na parlament

Treća tranzicija (1993-1999) – super-predsjednički sistem

- ❑ “Oktroisani” ustav – decembar 1993.
- ❑ Predsjedničko-parlamentarni sistem (M.Šušteršič)
- ❑ Checks and balances – debalans u korist predsjednika
- ❑ Dvostruka institucionalna nadležnost nad vladom – odgovornost prema parlamentu i predsjedniku

Putinova era – nekonsolidovana demokratija

- ❑ Jeljcinova “abdikacija” 1999. i faktičko “nasleđivanje” vlasti
- ❑ Izborna legitimacija novoga lidera
- ❑ Putin – “lider-arbitar-stabilizator”? (Shevtsova)
- ❑ Super-predsjednički sistem – osnov institucionalnog uređenja sadašnje Rusije
- ❑ Nove tendencije – ograničenje federalizma?

Izvršna vlast

- Kombinacija prezidencijalizma i parlamentarizma
- Predsjednik se bira neposredno
- Potrebna je apsolutna većina (2 kruga ako je nema)
- Najviše 2 uzastopna četvorogodišnja mandata (izmijenjeno u 6 godina)
- Predsjednički dekreti:
  - Moraju biti u skladu sa zakonom
  - Mogu biti ukinuti zakonom

Predsjednik

- Savjet bezbjednosti
- Državni savjet
- Društveni savjet

Vlada

- “Nepolitička” vlada menadžera
- Proces racionalizacije – 16 ministarstava

Parlament

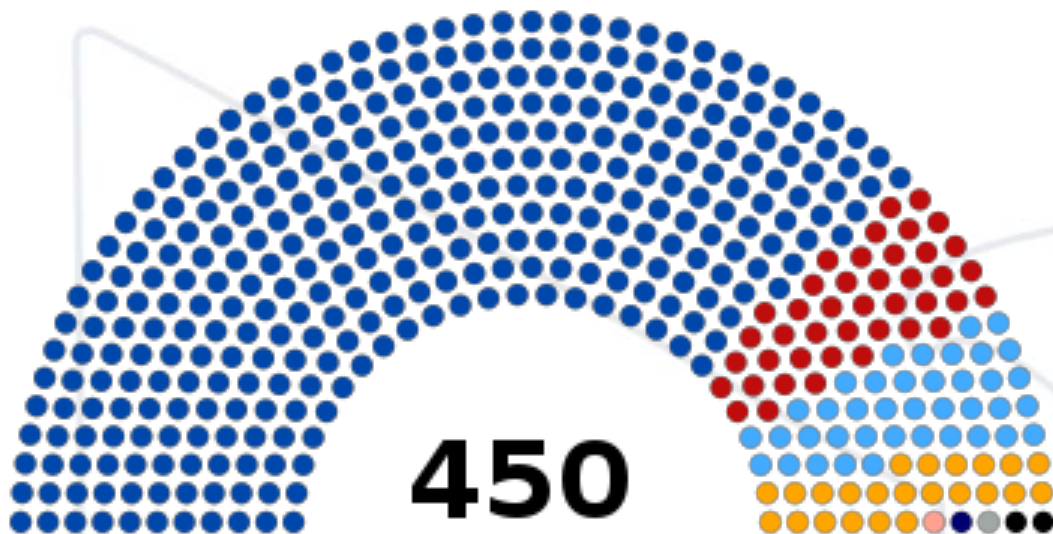
- Donji dom – državna дума
  - 450 članova
  - Izborni sistem je bio mješoviti sa cenzusom od 5 posto
  - Od 2007. proporcionalni sa cenzusom od 7%
- Gornji dom – Savjet federacije:
  - 166, članova, po 2
  - Do 2000. godine članovi šefovi izvršne i zakonodavne vlasti na republičkom nivou
  - Guverneri i zakonodavna tijela imenuju svoje predstavnike koje mogu da opozovu (89 teritorijalnih jedinica)

Ustavni sud

- 19 sudija koje imenuje predsjednik, potvrđuje Savjet Federacije
- Ustavnost rada predsjednika

Državna дума, 2016.

Ujedinjena Rusija – 341 (238)

Komunisti – 42 (92)

Pravedna Rusija – 23 (64)

LDP – 39 (56)

Drugi - 5

Izbori za predsjednika 2018

Nominee

Vladimir Putin

Pavel Grudinin

Vladimir Zhirinovskiy

Party

Independent

Communist Party

LDPR

Alliance

All-Russia People's
Front

National Patriotic
Forces of Russia,
Left Front

Home state

Moscow

Moscow Oblast

Moscow

Popular vote

56,430,712

8,659,206

4,154,985

Percentage

76.69%

11.77%

5.65%